

จับตาเลือกตั้งสหรัฐฯ ๒๐๒๔ กับแนวทงนโยบายที่ต่างกันของสองพรรคการเมือง

ในปี ๒๐๒๔ ถือเป็นหนึ่งในปีสำคัญสำหรับสหรัฐฯ ที่จะมีการเลือกตั้งประธานาธิบดี ในเดือน พ.ย. ที่จะถึงนี้ สิ่งที่น่าจับตามองคือ การกลับมาลงชิงชัยตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ อีกครั้งของนายโดนัลด์ ทรัมป์ และการรักษาตำแหน่งของประธานาธิบดีโจ ไบเดน ภายใต้สถานการณ์ความท้าทายทั้งภายในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ในเรื่องงบประมาณและการแข่งขันการลงทุนต่าง ๆ ด้านสังคม ในเรื่องปัญหาชายแดน คนอพยพ การเหยียดเชื้อชาติ เป็นต้น และภายนอกประเทศจากสงครามรัสเซีย-ยูเครนและสงครามอิสราเอล-ฮามาส ที่ยังคงมีความยืดเยื้อและอาจลุกลามขยายวงกว้างสู่สงครามระดับภูมิภาค รวมถึงประเด็นความตึงเครียดของสถานการณ์ ที่อาจปะทุขึ้น อาทิ ประเด็นช่องแคบไต้หวัน ทะเลจีนใต้ เป็นต้น ซึ่งจะเป็นความท้าทายยิ่งของสหรัฐฯ ในการรักษาความเป็นมหาอำนาจหนึ่งเดียวในโลกบนแนวทางระบอบประชาธิปไตยตามแบบฉบับของสหรัฐฯ

การเลือกตั้งสหรัฐฯ

การเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ได้กำหนดวิธีการอย่างชัดเจนในรัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐฯ โดยกำหนดจัดขึ้นทุก ๆ ๔ ปี ในวันอังคารหลังวันจันทร์แรกของเดือน พ.ย. ซึ่งปีนี้ตรงกับวันอังคารที่ ๕ พ.ย. ๖๗ ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียง (อายุ ๑๘ ปีขึ้นไป) จะเข้าคูหากาบัตร ณ ศูนย์เลือกตั้ง หรือลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้า หรือการเลือกตั้งทางไปรษณีย์ กรณีไม่สะดวกในวันเลือกตั้ง ซึ่งวิธีการนี้ได้รับความนิยมมากขึ้น จากการเลือกตั้งเมื่อปี ๒๐๒๐ ครั้งที่ผ่านมา ท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ในสหรัฐฯ

การเลือกตั้งทั่วไปของสหรัฐฯ แบ่งตามเขตการปกครอง ๕๐ รัฐ และ ๑ เขตการปกครองพิเศษ โดยใช้ระบบ Winner-Takes-All กับ ๔๘ รัฐ และ ๑ เขตการปกครองพิเศษ คือ วอชิงตัน ดี.ซี. เท่านั้น ส่วนอีก ๒ รัฐ (รัฐเมนกับรัฐเนบราสก้า) ใช้ระบบสัดส่วน คะแนนเสียงที่มาจากประชาชนกาบัตรเลือกตั้งในแต่ละรัฐ ถือเป็นคะแนนมหาชน (Popular Vote) เพื่อเลือกประธานาธิบดีที่ตนชื่นชอบ ซึ่งการออกเสียงของประชาชนนี้เป็นเพียงการแสดงเจตนากรณีแก่คณะผู้เลือกตั้ง (Electoral College) ในรัฐของตนว่าตนอยากจะให้คณะผู้เลือกตั้งออกเสียงเลือกตั้ง (Electoral Vote) ไปในทิศทางใด ซึ่งจะเป็นคะแนนเสียงตัดสินแพ้ชนะ ซึ่งคณะผู้เลือกตั้งนี้ จะไม่มีตำแหน่งทางการเมืองทำหน้าที่เลือกตั้งประธานาธิบดีได้เพียงครั้งเดียวและจะหมดหน้าที่ จึงไม่มีอิทธิพลทางการเมืองใด ๆ

การเลือกตั้งขั้นต้น “ซูเปอร์ ทิวส์เดย์”

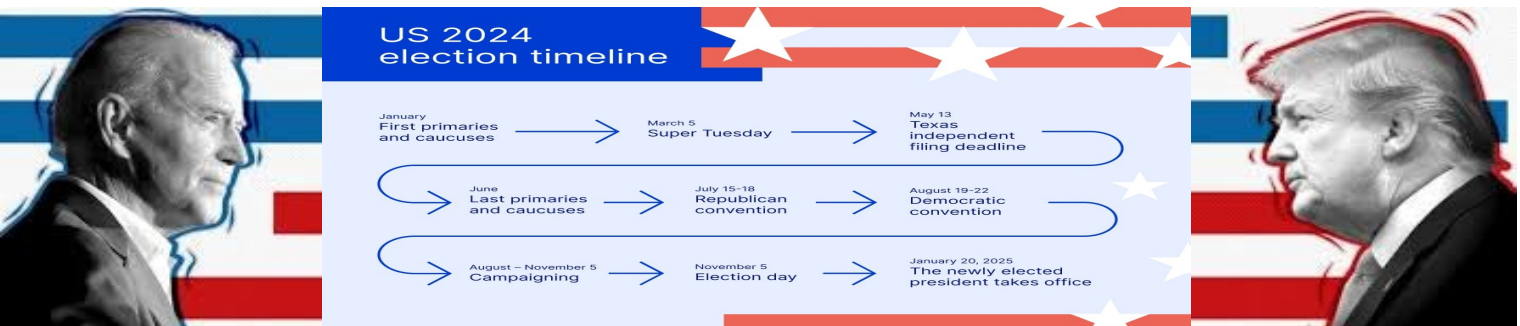
“การเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Election) ภายในพรรค” หรือที่เรียกกันว่า “ซูเปอร์ ทิวส์เดย์ (Super Tuesday)” เป็นการเลือกตั้งขั้นต้นเพื่อหาผู้แทนของแต่ละพรรคลงชิงชัยตำแหน่งประธานาธิบดี ซึ่งการเลือกตั้งขั้นต้นประกอบด้วย การเลือกตั้งย่อยจะจัดขึ้นในหลายมลรัฐและจะตามมาด้วยการประชุมใหญ่ระดับประเทศของพรรค เพื่อชี้ขาดในเดือน ก.ค. นี้ ว่า ใครจะได้เป็นแคนดิเดตของพรรคในการชิงชัยตำแหน่งประธานาธิบดี ซึ่งแต่ละมลรัฐ

สามารถเลือกตัวแทนที่ต้องการด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง โดยปกติทุกมลรัฐจะจัดการเลือกตั้งขั้นต้นโดยการลงคะแนนลับผ่านคูหาเลือกตั้ง เช่นเดียวกับการเลือกตั้งทั่วไป ในขณะที่ บางมลรัฐใช้การประชุมคอเคสเพื่อตัดสินคะแนนผ่านการนับจำนวนผู้สนับสนุนที่แสดงตัวหรือการยกมือโหวต

พรรครีพับลิกัน ผู้ลงชิงชัยของพรรค ได้แก่ ๑) นางนิกกี เฮลีย์ อดีตเอกอัครราชทูตสหรัฐฯ ประจำสหประชาชาติ (ยูเอ็น) ๒) นายวิเวค รามาสวามิ นักธุรกิจอเมริกันเชื้อสายอินเดีย ๓) นายคริสต คริสตี ผู้ว่าการมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ และ ๔) อดีตประธานาธิบดีทรัมป์ ซึ่งอดีต ปธน.ทรัมป์ ยังคงมีแนวโน้มที่จะได้รับชัยชนะ หลังจากการเลือกตั้งขั้นต้นทั้ง ๖ ครั้งที่ผ่านมา แม้ว่าเขาอาจจะถูกตัดสินลงโทษหรือจำคุก แต่ทรัมป์ก็ยังคงสามารถสู้ศึกเลือกตั้งประธานาธิบดีได้ต่อไป และมีคะแนนนำผู้ท้าชิงคนอื่น ซึ่งการประชุมใหญ่ระดับประเทศของพรรค (Republican National Convention - RNC) จะชี้ขาดในเดือน ก.ค. นี้ ว่าใครจะได้เป็นแคนดิเดตของพรรคในการชิงตำแหน่งประธานาธิบดีต่อไป

พรรคเดโมแครต ผู้ลงชิงชัย ได้แก่ ๑) วุฒิสมาชิกเบอร์นีย์ แซนเดอร์ส ๒) ประธานาธิบดีโจ ไบเดน ๓) วุฒิสมาชิกหญิงเอลิซาเบธ วอร์เรน และ ๔) นายไมเคิล บลูมเบิร์ก มหาเศรษฐีหมื่นล้านดอลลาร์และอดีตนายกเทศมนตรีนครนิวยอร์ก ที่เข้าแข่งขันในการเป็นผู้แทนพรรคเดโมแครตกับประธานาธิบดีไบเดน ซึ่งจากการเลือกตั้งขั้นต้นเมื่อวันที่ ๓ มี.ค. ๖๗ ใน ๑๔ รัฐพร้อมกัน ได้แก่ รัฐแอละแบมา อาร์คันซอร์ โคโลราโด เมน แมสซาชูเซตส์ มินนิโซตา นอร์ทแคโรไลนา โอคลาโฮมา เทนเนสซี ยูทาห์ เวอร์มอนต์ เวอร์จิเนีย เท็กซัส และแคลิฟอร์เนีย รวมทั้งในเขตการปกครองอเมริกันสามัวของสหรัฐฯ คะแนนของประธานาธิบดีไบเดนเหนือกว่าคู่แข่ง

ทั้งนี้ ผลจาก Super Tuesday ทั้ง “ไบเดน” และ “ทรัมป์” ต่างกวาดชัยชนะเกือบทั้งหมดจากการหยั่งเสียง และเป็นที่น่าพอใจว่า การเลือกตั้งชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ในต้นเดือน พ.ย. นี้ จะเป็นการแข่งขันของอดีตประธานาธิบดีทั้งสอง

บทวิเคราะห์

การเลือกตั้งสหรัฐฯ ๒๐๒๔ จึงเป็นที่น่าติดตามว่า แนวคิดและนโยบายของแต่ละพรรคจะมีท่าทีเช่นไรต่อไปในการรักษาความเป็นมหาอำนาจหนึ่งเดียวในโลกบนแนวทางระบอบประชาธิปไตยของสหรัฐฯ ในอนาคต ดังนี้

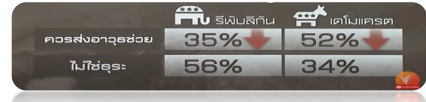
พรรครีพับลิกัน มีแนวนโยบายที่จะลดหรือจำกัดการใช้งบประมาณภาครัฐ และต้องการให้รัฐมีบทบาทน้อย มองแนวคิดเรื่องรัฐบาลขนาดเล็ก (Small Government) ซึ่งยังคงเป็นแนวคิดหลักของพรรครีพับลิกันในปัจจุบัน พรรคเชื่อว่ารัฐบาลไม่ควรเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจมากนัก และควรปล่อยให้ “มือที่มองไม่เห็นหรือกลไกตลาด” เป็นตัวควบคุมอุปสงค์อุปทานเอง นอกจากนี้ รัฐบาลควรที่จะเก็บภาษีในอัตราที่ต่ำ เพื่อให้เงินสะพัดอยู่ในตลาดและช่วยกระตุ้นให้เศรษฐกิจเติบโตต่อไปได้ ซึ่งจากการหาเสียง ทรัมป์ยังชูนโยบายการค้าที่ยังคงยึดผลประโยชน์ของสหรัฐฯ เป็นสำคัญ ในแง่นโยบายทางสังคมของพรรครีพับลิกันนั้น มีแนวคิดที่อนุรักษ์นิยมอยู่มาก เพราะหนึ่งในฐานเสียงหลักของพวกเขาในยุคที่ผ่านมา คือ กลุ่มชาวคริสต์เคร่งศาสนาที่เห็นว่าการทำแท้ง และการเป็น LGBTQIA+ (Lesbian Gay Bisexual Transgender Queer Intersex และ Asexual ซึ่งหมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ) เป็นเรื่องผิดบาป พวกเขาจึงต่อต้านการทำแท้ง รวมทั้งเคยต่อต้านสิทธิต่าง ๆ ของชาว LGBTQIA+ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการสมรสของคนเพศเดียวกันหรือสิทธิในการเป็นทหาร

จะเห็นได้ว่า แนวคิดและนโยบายของพรรครีพับลิกัน มีความท้าทายกับบริบทของสังคมในโลกปัจจุบัน จึงเป็นที่น่าจับตาและติดตามอย่างยิ่งในการชิงชัยในการเลือกตั้งสหรัฐฯ ๒๐๒๔

พรรคเดโมแครต มีแนวคิดทางการเมืองไปทางสังคมนิยม โดยใช้งบประมาณภาครัฐเพื่อพัฒนาประเทศ ซึ่งพรรคเดโมแครตเชื่อว่า ตลาดเสรีนั้นไม่สมบูรณ์ และถ้ารัฐบาลไม่เข้าไปควบคุมจะเกิดปรากฏการณ์ปลาใหญ่กินปลาเล็ก และนายทุนจะคว้าโอกาสทุกอย่างไปจากชนชั้นแรงงานจนหมด ดังนั้นพรรคเดโมแครตจะพยายามผลักดันกฎหมายเพื่อปกป้องแรงงาน เช่น การกำหนดอัตราแรงงานขั้นต่ำ กฎหมายมาตรฐานความปลอดภัยในที่ทำงาน กฎหมายที่เอื้อต่อการรวมกลุ่มของแรงงาน (Unionization) เพื่อต่อรองกับนายจ้าง และการกำหนดจำนวนวันหยุดขั้นต่ำ เป็นต้น นอกจากนี้ พรรคเดโมแครตยังเชื่อในความเท่าเทียมและเชื่อมั่นเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องดูแลผู้ด้อยโอกาสในสังคมผ่านรัฐสวัสดิการต่าง ๆ เช่น การมีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า การมีบำนาญจากรัฐในยามแก่ชรา การมีเงินช่วยเหลือชั่วคราวจากรัฐในยามว่างงาน (ซึ่งแน่นอนว่านโยบายเหล่านี้ต้องแลกมาด้วยการเก็บภาษีในอัตราที่สูง) ในขณะที่ พรรคเดโมแครตต้องการจะออกกฎหมายควบคุมการถือครองอาวุธเพื่อลดปัญหาการกราดยิง (Mass Shooting) ซึ่งกลายเป็นอาชญากรรมที่เกิดจนชินตา รวมทั้งนโยบายโลกร้อนที่พรรคเดโมแครตถือว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนที่รัฐบาลจะต้องไปผลักดันให้ชาวอเมริกันใช้พลังงานที่สร้างก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์กับโลก (พวกน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน) ให้น้อยลง ด้วยการใช้น้ำมันอุดหนุนพลังงานสะอาดและขึ้นภาษีอุตสาหกรรมคาร์บอน ซึ่งการเลือกตั้งครั้งนี้ “นโยบายพลังงานสะอาด” ของ โจ ไบเดน ถูกใช้ในเรื่องการเน้นลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล และสงครามเทคโนโลยีที่ทวีความรุนแรงกับจีน ถือเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องจับตามอง

จะเห็นได้ว่า แนวคิดและนโยบายของพรรคเดโมแครตนั้น ก็มีความท้าทายที่ยากยิ่งต่อการรักษาตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ในสภาวะการณ์ความมั่นคงที่เปลี่ยนไปประกอบกับสถานการณ์ความตึงเครียดรอบโลก

ทั้งนี้ ความไม่แน่นอนทางการเมืองส่งผลกระทบต่อทางเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ซึ่งเป็นความท้าทายอย่างยิ่งของทั้งสองพรรคต่อบทบาทในสงครามที่ยังคงยืดเยื้อ แม้ว่าสหรัฐฯ จะแสดงจุดยืนสนับสนุนอิสราเอลหลังจากสงครามอิสราเอล-ฮามาส เปิดฉากขึ้น ซึ่งช่วงที่ผ่านมาสหรัฐฯ เริ่มตั้งเงื่อนไขในการสนับสนุนอิสราเอลมากขึ้นเรื่อย ๆ รวมถึงจากการประชุมกองเกรสล่าสุดที่แสดงถึงแนวโน้มที่อาจลดการสนับสนุนและช่วยเหลือยูเครนเช่นกัน ซึ่งเป็นสัญญาณที่ทั่วโลกจับตาและติดตามทิศทางของสหรัฐฯ ต่อไป โดยผลสำรวจความคิดเห็นที่จัดทำโดย Reuters/Ipsos พบว่า ชาวอเมริกันเห็นด้วยกับการส่งอาวุธช่วยเหลือยูเครนลดลง ซึ่งเมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มผู้สนับสนุนของแต่ละพรรค พบว่า ทั้งพรรครีพับลิกันและเดโมแครตสนับสนุนการจัดส่งอาวุธให้ยูเครนลดลง และมีความเห็นว่าการส่งอาวุธไม่ใช้ประโยชน์ของสหรัฐฯ

ข้อเสนอแนะ

สหรัฐฯ เป็นประเทศมหาอำนาจ ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการกำหนดทิศทางดำเนินนโยบายต่าง ๆ ระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะพรรคใดจะขึ้นเป็นรัฐบาลสหรัฐฯ ย่อมส่งผลกระทบต่อโลกและภูมิภาคอาเซียน ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรเฝ้าติดตาม เพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์และมาตรการต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นจากนโยบายการบริหารประเทศของรัฐบาลสหรัฐฯ ในประเด็นดังนี้

๑. ทามกลางการแข่งขันระหว่างสหรัฐฯ กับจีน นโยบายของสหรัฐฯ ที่มีต่อจีน ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงไม่ว่าพรรคไหนจะขึ้นเป็นรัฐบาล ซึ่งอาจมีความเข้มข้นแตกต่างกันเท่านั้น และจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในภูมิภาคโดยเฉพาะภูมิภาคอาเซียนที่เป็นพื้นที่ของการแข่งขันของมหาอำนาจ ดังนั้น ไทยควรดำเนินความสัมพันธ์โดยผ่านกลไกและกรอบความร่วมมือของอาเซียน โดยยึดหลักการความเป็นแกนกลางของอาเซียน (ASEAN Centrality) ในการเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก เพื่อเสริมสร้างความเป็นหนึ่งเดียวของภูมิภาคอาเซียนให้มีอำนาจต่อรองกับประเทศมหาอำนาจ

๒. บทบาทของการเป็นผู้สนับสนุนในสงครามต่าง ๆ ของสหรัฐฯ ไม่ว่าจะเป็นจากสถานการณ์ความขัดแย้งต่าง ๆ ในภูมิภาค เกิดความหวุ่นเกรงว่าจะลุกลามไปยังกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง หรือสงครามรัสเซีย-ยูเครน ที่เป็นเสมือนสงครามตัวแทน นำไปสู่การสนับสนุนของแต่ละประเทศมหาอำนาจที่อาจถูกบังคับให้เลือกฝ่ายในการสนับสนุน ซึ่งหากพรรครีพับลิกันได้เป็นรัฐบาล การสนับสนุนต่อสงครามต่าง ๆ อาจยุติเนื่องจากพรรคจะดำเนินนโยบาย “อเมริกามาก่อน (America First)” ที่จะเข้มข้นมากขึ้น ในขณะที่ พรรคเดโมแครตหากสามารถรักษาตำแหน่งรัฐบาลไว้ได้ก็อาจยังคงสนับสนุนสงคราม แม้ว่างบประมาณจะลดน้อยลงก็ตาม เพื่อรักษาความเป็นพันธมิตร ซึ่งไทยอาจถูกบังคับให้เลือกฝ่าย จึงจำเป็นต้องติดตามสถานการณ์และจับตาทิศทางการเลือกตั้งสหรัฐฯ อย่างใกล้ชิด เพื่อการดำเนินนโยบายต่างประเทศอย่างรอบคอบ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ

อ้างอิง
 ๑) BBC News (2024). มาร์ช "ซูเปอร์ ทิวส์เดย์" และการเลือกตั้งขั้นต้นแบบไพรมารีของพรรครีพับลิกัน จาก <https://www.bbc.com/thai/articles/crgdx148v7o>
 ๒) VOA (2024). "ซูเปอร์ ทิวส์เดย์" 3 มิ.ค. สำคัญอย่างไรสำหรับผู้สมัครพรรคเดโมแครต? จาก <https://www.voathai.com/a/super-tuesday-ct/5312657.html>
 ๓) The Standard (2023). "การเมืองระบบสองพรรคใหญ่: กรณีศึกษาจากสหรัฐฯ และความเป็นไปได้ของการเมืองไทย" จาก <https://thestandard.co/usa-case-study-politics-to-thai-political-possibility/>
 ๔) Thai PBS. จับสัญญาณสหรัฐฯ ลดสนับสนุนยูเครน จาก <https://www.youtube.com/watch?v=C68URVrQjEc>

www.sscthailand.org | sscthailand | ๖๒ ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐ | sscthailand